

Kommunstyrelsen

Förslag till nya arbetsmarknadsinsatser 2016

Förslag till beslut

1. Förslag till nya arbetsmarknadsinsatser 2016 godkänns.
2. För att utföra de föreslagna arbetsmarknadsinsatserna under 2016 och 2017, avsätts medel från kommunstyrelsens medel gällande medfinansiering av kommundemensamma utbildnings- och jobbsatser (KSKF/2015:558) om 29,9 miljoner kronor. Från dessa medel avsätts för 2016 12,49 miljoner kronor och för 2017 avsätts 17,41 miljoner kronor. Resterande finansiering 3,11 miljoner kronor finansieras i Årsplan 2017.
3. Åtterrapporering av ärendet sker genom Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens delårs- och årsredovisningar.

Ärendebeskrivning

Arbetsmarknadsinsatserna syftar till att långsiktigt rusta deltagarna genom en kombination av jobberfarenhet och utbildning. Den långsiktiga målsättningen är att efter aktuell insats få jobb på arbetsmarknaden, vara motiverad för kompletterande studier som leder till jobb, eller rustas med erfarenhet för att komma närmare arbetsmarknaden. Utifrån ökade kostnader i utbetalning av försörjningsstöd sedan halvårsskiftet 2015 har den av kommundirektören ledda styrgruppen ”fler i jobb” i samarbete med Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen tagit fram förslag på två arbetsmarknadsinsatser och en resursinsats som syftar till att minska kostnaderna för försörjningsstöd samt ge möjlighet för fler att komma ut i arbete och bli självförsörjande. Därutöver har behov uppmärksamats på ökad tillförsel av medel till redan befintliga insatserna ungdomstraineer och utbildningskontrakt, utifrån kostnader för deltagarnas anställningar som ej täcks av Arbetsförmedlingen. En insats för att underlätta för högutbildade, nyanlända akademiker att snabbare komma in på arbetsmarknaden planeras. Insatsernas planering, genomförande och uppföljning ska genomsyras av jämställdhets- och medskapandeperspektiv. Uppföljningen föreslås ske genom Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens ordinarie delårs- och årsredovisningar.

Förslagen i sin korthet:

Utökning av antalet Trainee-anställningar med 50 nya anställningar. Den redan befintliga verksamheten med Trainee-anställningar föreslås att utökas från dagens 150 med 50 nya anställningar. Insatsen riktar sig till personer med långvarigt försörjningsstöd, där barnfamiljer även fortsatt är en prioriterad målgrupp. Målsättningen är att 50 procent av de som genomgått arbetsmarknadsinsatser ska vara självförsörjande sex månader efter avslutad insats och att alla långsiktigt har ett eget jobb. Kostnad 2016: 5,9 miljoner kronor, 2017: 10,3 miljoner kronor. *Beräknad minskning av försörjningsstödsstöds kostnader 2016 - 2017: 5,3 miljoner kronor.*

Tre stadslag i ytterområden. De redan befintliga stadslagen på AMA (resursenheten för Aktivitet, Motivation och Arbete) föreslås utökas med tre nya stadslag förlagda till Eskilstunas ytterområden. Ungdomar från områdena kommer anställas, och syftet är både att verka för ökad trygghet i områden där tecken på social oro visats sig, samt ge möjlighet till deltagande ungdomar att komma närmre arbetsmarknaden. 27 deltagare får anställning 12 månader genom anställningsstöd i form av nystartsjobb. Målsättningen i DUA-överenskommelsen är att sänka ungdomsarbetslösheten med 9 procentenheter, från 22 procent till 13 procent 2020. Kostnad 2016: 3, 5 miljoner kronor, 2017: 6 miljoner kronor. *Beräknad minskning av försörjningsstödsstöds kostnader 2016 -2017: 2,8 miljoner kronor*

Resursinsats genom Arbetsspecialist/IPS. IPS- modellen (Individual Placement and Support) har gett goda resultat för brukare inom LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SOL (Socialtjänstlagen) och bedöms ha goda förutsättningar att även nå lyckade resultat för personer med försörjningsstöd att snabbare komma ut i arbetslivet. Insatsen riktar sig direkt mot arbetslivet eller utbildning, med individens mål i fokus. Kostnad 2016: 190 tusen kronor, 2017: 520 tusen kronor. *Beräknad minskning av försörjningsstödsstöds kostnader 2016 -2017: 1 miljon kronor.*

Därutöver tillkommer kostnaden för befintliga insatserna ungdomstraineer och utbildningskontrakt, utifrån kostnader för deltagarnas anställningar som ej täcks av Arbetsförmedlingen. Kostnad 2016: 2 miljoner kronor, 2017: 3,2 miljoner kronor.

Integration av högtbildade, nyetablerade utrikesfödda personer. Ett samverkansprojekt (New Bright Future) mellan Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun och Arbetsförmedlingen.

Parterna kommer i samarbete skapa en plattform för att öka kompetensmatchningen mellan utrikesfödda akademiker och näringsliv. Plattformen ska utifrån näringslivets behov matcha rätt kompetens för att motverka tillväxthinder och ge nyanlända en introduktion till arbetslivet och ett bredare kontaktnät. Målet är att företag ska få tillgång till relevant kompetens och fler människor kommer i arbete.

Antal deltagare kommer att fastställas utifrån identifierat behov upp till 100 personer under 2016 och 2017. Uppskattad kostnad för Eskilstunas del uppgår till ca 1,5 miljoner kronor. För projektet behövs en kompletterande finansiering om 900 000 kr. För denna satsning kommer konkreta målsättningar att utarbetas inför att projektet startas upp. Inriktningen är att snabbt möjliggöra för akademiker att komma i jobb.

Finansiering

Kostnaderna för förslagen uppgår totalt till 33,01 miljoner kronor, varav 12,49 miljoner kronor 2016 och 20,52 miljoner kronor 2017. Insatserna föreslås finansieras genom de 29,9 miljoner kronor som är avsatta till kommunstyrelsen för kommungemensamma utbildnings- och jobsatsningar (KSKF/2015:558), och de 20,52 miljoner som utgör kostnader för 2017 ska även beaktas i kommande budgetarbete inför 2017. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen som är utförare av insatserna föreslås löpande fakturera kommunledningskontoret kostnaderna.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
kommundirektör

Tommy Malm
ekonomidirektör

Förslag på nya arbetsmarknadsinsatser 2016

Bakgrund

Från halvårsskiftet 2015 har en trend med ökade kostnader för försörjningsstöd uppmärksammats från Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen och frågan har diskuterats i kommunledningens styrgrupp ”fler i jobb”. Det finns flera orsaker till ökningen och det behövs även fortsatta analyser för att förstå mer kring de samband som ligger bakom. Några av de viktigare orsakerna som hittills lyfts fram har varit minskat antal Trainee-anställningar, minskade inkomster hos de som ansöker om ekonomiskt bistånd, en höjning av riksnormen av försörjningsstöd gällande barn, ett ökat antal nyanlända som efter etableringsfasen även fortsatt står utan egen försörjning. Arbetslösheten ligger även fortsatt på en hög nivå. Utifrån att c:a 60 procent av de som är aktuella inom ekonomiskt bistånd är det på grund av arbetslöshet, finns stora möjligheter för kommunen, och i samverkan med till exempel Arbetsförmedlingen att aktivt påverka och bidra till att fler med ekonomiskt bistånd får insatser som ökar möjligheterna till arbete eller studier.

Kommunledningskontoret har i samarbete med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen och efter samråd i styrgruppen ”fler i jobb” tagit fram förslag på två arbetsmarknadsinsatser (varav en är utökning av befintliga Trainee-verksamheten), och en resursinsats som alla syftar till att minska försörjningsstödskostnaderna och öka möjligheterna för fler att komma ut i arbetslivet och bli självförsörjande. Utöver detta har det uppmärksammats ett behov av ökad tillförsel av medel för redan pågående arbetsmarknadsinsatserna ungdomstraineer och utbildningskontrakt utifrån kostnader för ungdomarnas anställningar som ej täcks av Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen ser även fortsatt ett behov av till exempel utökning av platser inom svenska för invandrare (sfi), svenska som andraspråk, och ett ökat behov av fler platser inom såväl akademikersnabbspår och nya insatser för yrkes-sfi spår. Det pågår även dialog med Arbetsförmedlingen där man tittar på fler tänkbare insatser som kan vara relevanta för att fler ska vara närmre arbetsmarknaden vid etableringsfasens slut. Inom ramen för detta ärende lyfts enbart de åtgärder som förvaltningen ser att de går att finansieras genom de statliga medel som redan fördelats till Eskilstuna kommun, medan pedagogisk verksamhet behöver planeras och genomföras under längre tid än 1 år för att kunna ge önskvärda resultat.

Syfte mål och uppföljning

De föreslagna insatserna syftar till att ge positiva effekter för såväl individer som är i behov av stöd för att komma ut i arbetslivet, som minskade kostnader för försörjningsstöd. Insatserna följs upp utifrån de befintliga mål Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden har för arbetsmarknadsinsatser avseende att 80% av brukarna 2019 ska uppleva att möten med verksamheten inom arbetsmarknadsinsatser bidrar till deras förflyttning mot egen försörjning. Vidare pågår ett utvecklingsarbete med att ta fram hur uppföljning av alla arbetsmarknadsinsatser inom förvaltningen ska se ut, för att bland annat kunna mäta stegvis förflyttning och uppföljning 6 månader efter genomförd insats. I alla insatser ska jämställdhet finnas med i planering, genomförande och uppföljning. De nya insatserna ska även på samma sätt som befintliga insatser, utgå från ett medskapandeperspektiv, utifrån förvaltningens beslut om systematiskt arbete med medskapande i utvecklingen av tjänster och service. Medskapande ska finnas med i alla delar av de nya insatsernas planering, utförande och uppföljning. Budgeten är beräknad för att insatserna ska påbörjas 2016 och löpa till och med 2017. Uppföljning och återrapportering kommer ske genom Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens delårs- och årsredovisningar. Resultat i uppföljningar och fortsatta behov av insatser, kommer styra utvecklingen av insatserna på mer lång sikt.

Förslagen

Utökning av antal Trainee-anställningar

För personer som har långvarigt ekonomiskt bistånd är det av stor vikt att få arbetslivserfarenhet, rutiner, och få ta del av den gemenskap som finns på en arbetsplats. För barnfamiljer ger det även positiva effekter i form av en förbättrad ekonomi för familjen och hälsovinster kan skönjas om deltagare även efter insatsens slut, har en fortsatt förbättrad ställning på arbetsmarknaden. Barn med föräldrar som är i anställning har generellt ett bättre välmående och större chanser att fullfölja skolutbildning. Det är utifrån detta som Trainee-projektet fyller en viktig funktion, både som arbetsmarknadsinsats och utifrån socioekonomiskt- barn- och folkhälsoperspektiv. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen ser ett behov av att kunna erbjuda fler platser än dagens 150 (under projekttiden 2013-2015 fanns 300 platser/år som reducerades till 150 under 2015). Insatsen riktar sig till personer som har långvarigt försörjningsstöd (aktuell mer än ett år inom enheten för ekonomiskt bistånd) där barnfamiljer även fortsatt är en prioriterad målgrupp. Insatsen består framförallt av en 12 månaders anställning (med anställningsstöd nystartsjobb) inom kommunal förvaltning eller bolag. I slutet av anställningen sker en särskild förberedelse inför studier eller arbete (FIAS). Den befintliga verksamheten föreslås utökas med 50 ytterligare anställningar/år från dagens 150. Målsättningen är att 50 procent av de som genomgått arbetsmarknadsinsatser ska vara självförsörjande sex månader efter avslutad insats och att alla långsiktigt har ett eget jobb.

Stadslag i ytterområden

I Eskilstuna finns socioekonomiska skillnader mellan olika stadsdelar vilket bland annat visar sig genom skillnader i utbildningsnivå, inkomst, och medellivslängd mellan olika områden. Till de områden där inkomstnivåerna ligger lägst tillhör Årby, Skiftinge, Nyfors och Lagersberg. De socioekonomiska skillnaderna tillsammans med segregationen gör att risken för social oro ökar. Det kan ta sig olika uttryck som anlagda bränder, skadegörelse, så kallade sociala risker. I Eskilstuna kommuns rapport om social oro från 2015 pekar man på att det viktigaste i ett förebyggande arbete mot social oro är att skapa goda förutsättningar för barn och ungdomar som motverkar uppkomst av social oro. Rapporten pekar på att det både behöver finnas ett förebyggande arbete, och insatser riktade till äldre ungdomar för att bryta en negativ trend och utanförskap.¹

Inom AMA (resursenheten för Aktivitet Motivation och Arbete) finns stadslag som arbetar med renhållning, röjning, naturvård och kan även ses som ett bidrag i arbetet med stadsdelsutveckling av områdena. Verksamheten ser en möjlighet att starta tre nya stadslag som ska bestå av ungdomar eller/och yngre vuxna som är boende i några av kommunens ytterområden. Syftet med stadslagen, som blir förlagda till områden där det finns särskilda behov av att arbeta med förebyggande insatser, blir både att ge möjlighet till ungdomar som är arbetslösa att komma närmre arbetsmarknaden och samtidigt arbeta förebyggande genom att vara ett bidrag till ökad trygghet i områden där det förekommit sociala risker. Det finns goda erfarenheter av likande arbete i till exempel Malmö. I varje stadsdelslag ska 9 deltagare ingå, totalt 27 personer som har anställning under 12 månader (med anställningsstöd nystartsjobb). Ungdomsteamet på enheten för ungdom och resurs, kommer välja ut aktuella personer för anställningarna. Insatsen beräknas starta upp till sommaren. I upplägg och genomförande av insatsen kommer samverkan ske med pågående arbete med stadsläkning och stadsdelsutveckling i Eskilstuna kommun. Målsättningen i DUA-överenskommelsen är att sänka ungdomsarbetslösheten med 9 procentenheter, från 22 procent till 13 procent 2020.

Resursinsats genom Arbetspecialist/IPS

Insatsen riktar sig till personer med försörjningsstöd som är i behov av en coach för att komma ut i arbete. Insatsen sker under en avgränsad tid som anpassas utifrån deltagarens behov av stöd både när det gäller hur ofta och under hur lång tid som stödet kommer ges. IPS-modellen (Individual Placement and Support) har gett goda resultat för brukare inom LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SOL (Socialtjänstlagen). Utifrån att det är ett individanpassat arbets sätt som syftar till att personer ska komma ut i arbetslivet, eller studier, bedöms det finnas goda förutsättningar att även nå lyckade resultat för personer med försörjningsstöd för att snabbare komma ut i arbetslivet. Metoden sker enligt tre faser – att nå- att få- och att behålla- ett arbete. Insatsen vänder sig direkt mot arbetsmarknaden, eller utbildning, med individens mål i fokus. IPS etablerar systematiskt kontakt med arbetsgivare, samt skapar relation och rekryterar

¹ Rapport om Eskilstuna kommuns arbete med att förebygga social oro. 2015.

arbetstillfällen genom att matcha personens arbetsprofil mot potentiella företag. Arbetspecialisten kan ses som spindel i nätet och stöttar deltagaren i dess många olika myndighetskontakter när deltagaren söker stöd eller vill veta hur någon myndighetsprocess går till. Deltagaren får då en person som stöd i mötet med myndighetsaktörerna. IPS bedömer arbetsförmåga utefter deltagarens förutsättning att arbeta på en specifik arbetsplats där IPS- stödet, arbetsmiljön, delaktighet och medskapande är centrala delar av konceptet. Resursinsatsen med arbetspecialist ger möjlighet att utveckla arbetssättet för att även användas till personer i försörjningsstöd. Detta kommer även ske tillsammans med ett projekt som kommer startas upp 2016. Även om målgrupperna kan skiljas sig något åt, så utgår de från samma grund i arbetssättet. Resursinsatsen bestående av en arbetspecialist planeras starta upp efter sommaren.

New bright future

Integrationsprojekt för högutbildade, nyetablerade utrikesfödda personer.

Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun och Arbetsförmedlingen kommer i samarbete skapa en plattform för att öka kompetensmatchningen mellan utrikesfödda akademiker och näringsliv. Plattformen ska utifrån näringslivets behov matcha rätt kompetens för att motverka tillväxthinder och ge nyanlända en introduktion till arbetslivet och ett bredare kontaktnät. Målet är att företag ska få tillgång till relevant kompetens och fler människor kommer i arbete

Deltagarna i New bright future kommer att genongå ett program för att uppnå projektet syfte och mål som innefattar tre steg. Personligt ledarskap och hälsa, kompetensutveckling samt utbildning och praktik

Antal deltagare kommer att fastställas utifrån identifierat behov upp till 100 personer. Uppskattad kostnad för Eskilstunas del uppgår till ca 1,5 miljoner kronor. För projektet behövs kompletterande finansiering om 900 000 kr.

Budget

I beräkningarna av kostnaderna för insatserna framgår bruttokostnad för respektive insats/ år i kronor, följt av en beräkning av förväntad minskning av försörjningsstöd/år i kronor.

Insats och kostnad	2016	2017
Kostnader för utökning av antalet Trainee-platser: Anställningsstöd genom nystartsjobb 50 personer	5 900 000	10 300 000
Stads lag i ytterområden:	3 200 000	5 500 000

Anställningsstöd genom nystartsjobb 27 personer		
Fordon samt material (arb.kläder, material)	300 000	500 000
Arbetspecialister/IPS Lönekostnad, utrustning/dator	190 000	520 000
Ungdomstraineer och utbildningskontrakt Del av lön för anställningar	2 000 000	3 700 000
New bright future Samverkansprojekt för integration av högutbildade, nyetablerade utrikesfödda personer. Kompletterande finansiering.	900 000	
Total budget	12 490 000	20 520 000

Total kostnad för insatserna 2016 och 2017: 33 010 000

<u>Beräknad minskning av försörjningsstöds kostnader</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
50 Trainee-anställningar	2 000 000	3 300 000
27 deltagare i Stadslag	1 000 000	1 800 000
Resursinsats med arbetspecialist (beräknat på 25 personer som förutsätts vara i arbete efter ett år)	0	1 000 000

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
KommundirektörTommy Malm
Ekonomidirektör